

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum: 17. 5. 2013

Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání

Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.1013

Číslo DUM: VY_32_INOVACE_341

Škola: Akademie - VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou

Jméno autora: Mgr. Veronika Karlová

Název sady: Občanská nauka pro čtyřletý maturitní obor Sociální činnost

Název práce: Historie naší ústavnosti - prezentace

Předmět: Občanská nauka

Ročník: 2.

Studijní obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Časová dotace: 30 minut

Vzdělávací cíl: Žák umí vyjmenovat jednotlivé československé a české ústavy. Žák dokáže vývoj ústav zasadit do širšího historického kontextu.

Pomůcky: PC s projektorem pro učitele

Inovace: Posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky, využití ICT.

HISTORIE NAŠÍ ÚSTAVNOSTI

1. PROZATIMNÍ ÚSTAVA - 1918

- přijata 13. listopadu 1918 (vznik ČSR 28. října 1918)
- první ústava Československa
- upravovala jen nejnútnejší zásady
- jediný případ, kdy byla vláda volena parlamentem (Revolučním národním shromážděním)

2. ÚSTAVNÍ LISTINA ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY - 1920

- přijata roku 1920
- formálně platná až do 9. května 1948
- československý stát je definován jako demokratický parlamentní stát v čele s prezidentem
- národ československý
- jednotný stát
- státní moc rozdělena na moc zákonodárnou, soudcovskou, výkonnou a vládní

ÚSTAVNÍ VÝVOJ V LETECH 1938 - 1945

- Mnichovskou dohodou (29. září 1938) byla zrušena ústavnost Československa
- Druhá republika (1. říjen 1938 – 14. březen 1939)
- Protektorát Čechy a Morava (15. březen 1939 – 9. květen 1945)

3. ÚSTAVA 9. KVĚTNA - 1948

- Československo definováno jako lidovědemokratická republika
- formálně si zachovala některé demokratické rysy (dělbá státní moci, občanská práva, nezávislé soudy)
- faktickou moc měla komunistická strana
- jednotný stát dvou rovnoprávných národů, Čechů a Slováků
- znárodnění nerostného bohatství, průmyslu, velkoobchodu a peněžnictví, formálně zachováno střední a drobné podnikání, nedotknutelnost osobního majetku
- znárodnění
- jednotný hospodářský plán
- Edvard Beneš odmítl podepsat, podepsal jen Gottwald jako premiér

4. ÚSTAVA ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY - 1960

- platná až do roku 1993 (asi 20krát novelizována)
- název republiky změněn na socialistickou republiku
- zakotvena vedoucí úloha KSČ
- v úvodním prohlášení uvedeno, že socialismus v naší vlasti zvítězil, cílem vývoje společnosti je přechod ke komunismu
- upevněn státní centralismus

ÚSTAVNÍ ZÁKON O ČESKOSLOVENSKÉ FEDERACI - 1968

- jednotná ČSSR přeměněna na federaci
- 1. ledna 1969 vzniká Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika, které jsou součástí federace
- dva rovnoprávné bratrské národy, Češi a Slováci
- občanství federální a republikové

ZMĚNY V ÚSTAVĚ PO ROCE 1989

- zrušena vedoucí úloha komunistické strany
- změněn hospodářský systém
- od roku 1991 je součástí našeho ústavního pořádku Listina základních práv a svobod

5. ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY

- 1993

- zákon č.1/1993 Sb.
- účinnosti nabyla 1. ledna 1993 (vznik ČR)
- Složení: preambule
  - 113 článků rozdělených do 8 hlav:
    - I. Základní ustanovení
    - II. Moc zákonodárná
    - III. Moc výkonná
    - IV. Moc soudní
    - V. Nejvyšší kontrolní úřad
    - VI. Česká národní banka
    - VII. Územní samospráva
    - VIII. Přechodná a závěrečná ustanovení

- Ústava ČR byla několikrát novelizována:
- poslední změna – zákon č. 71/2012 Sb.-
Zákon o přímé volbě prezidenta České republiky – prezidenta republiky volí přímo občané ČR většinovým volebním systémem

Prameny a literatura:

Dvořák, Jan. *Odmaturuj! ze společenských věd*. Brno: Didaktis, 2008, ISBN 978-80-7358-122-0.

Köhlerová, T., Moudrý, M. *Občanský a společenskovědní základ. Politologie, Člověk v mezinárodním prostředí*. Kralice na Hané: Computer Media, 2012, ISBN 978-80-7402-121-3.

<http://cs.wikipedia.org/>

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.